

Alueiden hyte-tuki

29.10.2025

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen
koordinaatiosta Päijät-Hämeen
hyvinvointialueella

Hyvinvointikoordinaattori Kirsi Mäkilä

Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Kolme kysymystä hyte-koordinaattorille

**Mitä kaikkea
"hyte" on?**

**Miten se näkyy
tavoitteissa ja
tekemisessä?**

**Miten hyteä
mitataan?**

Mitä kaikkea
hyte on?

Niinpä.
Hyvä kysymys!

Mikä kaikki on hyteä?

Kaikki kunnan ja hyvinvointialueen palvelut edistävät osaltaan asukkaiden hyvinvointia/ terveyttä/ turvallisuutta/ osallisuutta.

Kiinteistöt, liikuntapaikat, maankäyttö, katujen kunnossapito, viheralueet, kasvatus, opetus, sivistys, nuorisopalvelut, kirjastot, kulttuuritoiminta jne.

*Puhdas vesi tulee, likainen menee.
Koti on sopivan lämpöinen.
Valaistus pelaa.*

*Kadut on aurattu ja hiekoitettu
Ruokaa löytyy kaapista ja koulusta*

*Raha riittää
On työtä/ mielekästä tekemistä
Pääsee vaikuttamaan*

*Kipeänä pääsee lääkäriin
Lapset pääsevät hoitoon ja oppiin*

*Päihteet ei sotke elämää
Pääsee harrastamaan*

*Ympäristö on puhdas
Ystäviä ympärillä
Saa apua*

Koordinoidulla hytetu-työllä on punainen lanka

**Vaikka hytetu ”liittyy kaikkeen”,
koordinoidulla toiminnalla tulee olla
yhteinen viitekehys.**

- Päijät-Hämeessä punaisena lankana toimii hyte-kärjet, jotka ulottuvat 2034 asti.
- Kärkien alle on asetettu tavoitteet, jotka määritellään valtuustokauden mittaisiksi
- Lakisääteisissä hyte-neuvotteluissa valitaan tilannekuvan pohjalta vuosittaiset painopisteet

**Kärkien ja niiden alla olevien tavoitteiden
kytkös arjen työhön ja toimintaan tekee
hyte-työstä elävän.**

Työtä tehdään yhdyspinnoilla ja verkostoissa

Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (L 612/2021) mukaan **hyvinvointialueen ja kunnan tehtävä.**

Lisäksi kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä **yhteistyötä kolmannen, yksityisen ja muiden julkisen sektorin toimijoiden kanssa.**

Hyvinvointialueella on keskeinen rooli hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisessä sekä näiden toimien koordinoinnissa alueellaan.

Tämä edellyttää selkeitä rakenteita, tehokasta koordinointia ja yhteistä tahtotilaa, sillä tehokas, suunniteltu, laadukas ja vaikuttava toiminta ei synny itsestään.

THL, Työpaperi 28/2025

Miten hyvinvoinnin
ja terveyden
edistäminen näkyy
tavoitteissa ja
tekemisessä?

Miten näkyy?
Vai miten tulisi
näkyä?

Hyvinvointisuunnitelma on keskeisin käytännön toimintaa ohjaava asiakirja

Hyte-työn tulee olla suunnitelmallista.

Päijät-Hämeessä hyvinvointisuunnitelma seuraa aikataulullisesti valtuustokausien rytmiä. Sen toteutuminen raportoidaan valtuustolle (§)

- vuosittain suppeana vuosiraporttina ja
- kerran valtuustokaudessa laajana hyvinvointikertomuksena

Hyvinvointikertomustyö ei tapahdu tyhjiössä, vaan sillä on vahva kytkös hyvinvointialueiden ja kuntien strategiseen työhön, useisiin toimintaa ohjaaviin ohjelmiin ja suunnitelmiin sekä taloussuunnitteluun.

Päijät-Hämeessä hyvinvointisuunnitelma sisältää neljä toteutussuunnitelmaa sekä viisi erillistä teemaa.

Päijät-Hämeen hyvinvointialueen strategia

Soten
palvelustrategia

Pelan
palvelutasopäätös

Valtakunnalliset tavoitteet
HVA:n hyte-kerroin ja TEAviisari

HVA:n ohjelmat
Osallisuus, Digi, yhdenvertaisuus
ja tasa-arvo, ympäristö ym.

Hyte-neuvottelut

Päijät-Hämeen alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2025-2029

Hyte-kerroin

Hyte-kärki 1
Osallisuus ja yhteisöllisyys
Tavoitteet

Hyte-kärki 2
Mielen hyvinvointi
Tavoitteet

Hyte-kärki 3
Arjen turvallisuus
Tavoitteet

Hyte-kärki 4
Päihteettömyys ja terveelliset
elintavat
Tavoitteet

Hyte-kärkien tavoitteiden toteutussuunnitelmat ja tavoitteisiin kytkeytyvät erillisteemat

Lapset ja
nuoret
§
Neuvola- ja
oh-
suunnitelmat

Ehkäisevä
työ
§

Ikäänty-
neet
§

Kotou-
tuminen
§

Ravitse-
mus

Työlli-
syys

Liikku-
minen

Kulttuuri

Kestävä
kehitys
Luonto-
terveys

Kuntien hyvinvointisuunnitelmat

HVA:n toimialojen hyte-
toimenpiteet

Järjestöjen, srk:ien, oppilaitosten,
yritysten ym. toimijoiden suunnitelmat

HYVINVOINTIKERTOMUSTYÖN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Miten hyte-työtä
mitataan?

Tämä lienee laajin
koordinoinnin osa-
alue ja merkittävä
osa raportointeja.

Hyte-työn keskeisin mittari on asukkaiden hyvinvointia ja sen eteen tehtyjä panostuksia kuvaava hyvinvointitieto

Tietoa on paljon saatavilla ja se kertoo monipuolisesti väestön hyvinvoinnin tilasta sekä sen eteen tehdystä työstä.

Tiedonlähteet voivat olla paikallisia, alueellisia tai valtakunnallisia kyselyitä, selvityksiä, tutkimuksia jne. (indikaattoripankeista arjen työhön ja päivän lehteen).

Hyte-kärkien tavoitteiden toteutumista seurataan valittujen seurantaindikaattorien avulla. Hyvinvointisuunnitelman muille tavoitteille on asetettu lisäksi itsearviointimittareita.

Hyte-tieto vaatii kokoamista, analysointia, yhteisen ymmärryksen etsimistä sekä tilannekuvien rakentamista.

Se vaatii myös raportointia, viestintää ja tiedon hyödyntämistä, tiedolla johtamista.

Hyte-kerroin-työskentely Päijät-Hämeessä on hyvä esimerkki eri toimijoiden yhteisestä panostamisesta indikaattorin tuttuuteen ja vaikuttavuuden vahvistamiseen tähtäävään työskentelyyn.

Päijät-Hämeen HYTE-kärkien tavoitteet 2025-2029

Osallisuus ja yhteisöllisyys

- Osallisuus on vahvistunut
- Yksinäisyys on vähentynyt
- Työhön, kouluun ja koulutukseen kiinnittyminen on vahvistunut

Mielen hyvinvointi

- Psyykkinen kuormitus ja itsetuhoisuus ovat vähentyneet
- Elämään tyytyväisyys on lisääntynyt

Arjen turvallisuus

- Arjen turvallisuus on vahvistunut, myös digitaalisissa ympäristöissä
- Apua saa silloin, kun sitä tarvitsee
- Elinvoima ja taloudellinen hyvinvointi ovat vahvistuneet
- Muuttuviin olosuhteisiin varautuminen on vahvistunut

Päihteettömyys ja terveelliset elintavat

- Hyvinvointia ja terveyttä edistävät elintavat ovat vahvistuneet
- Elintapasairauksien ilmaantuvuus on pienentynyt
- Terveyserot ovat kaventuneet

Hyöty, vaikutukset ja vaikuttavuus

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen hyötyjen arviointi ja sanoittaminen on tärkeää.

- Yhteiskunnalle, organisaatioille, yksilölle

Työ vaatii pitkäjänteisyyttä, koska sen vaikutukset ilmenevät usein viiveellä.

Vaikuttavuuden toteaminen tai mittaaminen on haastavaa, mutta sitä kohden vahvasti mennään!

Kiitokset!
Hyvää syksyä!

Päijät-Hämeen
hyvinvointialue

